

Ripa Sandar

Inventering av kärlväxter och vegetation juni-juli 2005
Kjell-Arne Olsson

Åhus den 28 juli 2005
Kjell-Arne Olsson

Sammanfattning

Ripa Sandar är ett stort sandigt område beläget en knapp halvmil väster om Åhus tätort. Området sträcker sig från Älleköpingegård och Ripadal i norr och ca 3 km söderut till Ripa by och Härnestadgård. I väster begränsas området av sumpskogar och fuktängar utmed Helgeå och i öster av vägen mellan Horna och Ripa. Stora arealer av Ripa Sandar upptas av sandiga, torra trädor (betade såväl som ohävdade), men även av betydande arealer åkrar och vallodlingar. Förutom jordbruksmark finns inom Ripa Sandar en modellflygplats, en folktracebana samt en stor motorcrossbana. På några mindre partier finns planterad tallskog.

Under några dagar i juni-juli 2005 inventerade jag kärlväxtfloran och vegetationen på Ripa Sandar och upprättade då växtlistor för varje enskilt delobjekt i enlighet med bifogade kartor. Åkrar och vallodlingar i drift har inte tagits med som objekt. Uppdelningen i delobjekt gjordes där det föll sig naturligt utifrån vegetationssammansättning, betesfällor och/eller nuvarande markanvändning. Alla växtfynd finns förtecknade objekt för objekt i bifogad tabell och angivna i vilken hektarruta fyndet gjorts. Arter som kan uppfattas som indikatorarter, exempelvis tofsäxing, sandnejlika, sandglim, grådådra, hedblomster, grusviva, puktörne, fältsippa och sanddådra, har förtecknats varhelst de blivit funna. Växtförteckningarna för de enskilda delobjekten gör inte anspråk på att vara fullständiga utan bör betraktas som översiktliga.

Utifrån artsammansättning, vegetationssamhällen, areal och hävdens tillstånd har delobjekten klassats i fyra värdeklasser enligt bifogade kartor. Klassningen är gjord utifrån min kunskap och erfarenhet, men även en mera ”objektiv” poängklassning skulle säkert i de flesta fall ge ett liknande resultat. De enskilda delobjekten finns kort presenterade och kommenterade på följande sidor. Enligt min bedömning finns de allra värdefullaste och i högsta grad skyddsvärda trädorna kring Älleköpingegård (objekt A, E och F) samt väster om Ripa by (objekt V, X och Y), men även trädor som exempelvis I, J, L och U har stora värden. Stora arealer av dessa trädor upptas av en mager, välhävdad gräshed ofta rik på exempelvis hedblomster. Dock finns stora partier på trädorna A och E, men även mindre delar av F, V och X som kan klassas som sandstäpp, som är ett mycket sällsynt och skyddsvärt växtsamhälle. Här finns bitvis mycket rikligt med karaktärsarten tofsäxing. Några trädor som M och Q är idag ohävdade och skulle utan tvivel kunna få ett ökat värde om framtida hävd kommer till stånd. Delobjekten G och ZA kan pekas ut som lämpliga objekt för restaurering och försök att återskapa värdefulla sandmarker.

Åhus den 28 juli 2005

Kjell-Arne Olsson
Evavägen 33
296 32 Åhus
Tel. 044-24 22 63

Ripa Sandar

Kortfattad kommentar för varje trädesobjekt

A. NO Älleköpingegården

En mycket värdefull träda där tofsäxing dominerar över stora ytor. Även andra intressanta sandarter som grusviva, grådådra, hedblomster, sandglim är vanliga inom objektet. Trädan är väl betad.

B. N Älleköpingegården

Träda av intresse med åtskilliga fina sandarter som grådådra, sandglim, hedblomster och tofsäxing. Dessa förekommer dock mera sparsamt jämfört med exempelvis träda A mot öster. Trädan är väl betad.

C. NV-NO Älleköpingegården

Nyare träda där det finns mycket vallgräs som hundäxing. I den södra kanten mot objekt A och B växer dock en del finare sandarter som grusviva, sandglim, grådådra och hedblomster. En träda av mindre intresse.

D. SV Älleköpingegården

En nyare träda där hedblomster är rikligt spridd men som i övrigt ger ett ganska trivialt intryck med en hel del kvarstående vallgräs. Mot väster vallodling idag.

E. O Älleköpingegården

En fin träda med rikligt med tofsäxing, grusviva, grådådra och sandglim. Här finns även hedblomster, fältsippa, ett par ex av sanddådra och ett litet bestånd av sandnejlika (ca 5 meter V landsvägen och 30 m S grusvägen mot gården). Trädan är väl betad. Mot gården en mer trivial och ruderatbetonad vegetation med bl.a. grävda gropar. De värdefulla delarna av trädan utgörs av den östra delen samt det partiet som gränsar mot träda F.

F. N motorcrossbanan

En stor träda som över stora partier domineras av en torr mager borsttätelhed rik på busklavar, bergsyra, vitknavel, mattfibbla och med inslag av hedblomster, sandglim och sanddådra. I nordost finns partier med sandstärpsbetonad vegetation där tofsäxing bitvis är dominerande. I väster dominerar bergsyra, vitknavel och mattfibbla och men här finns även rikligt med hedblomster. Mot Allestadsgården blir vegeteationen mera kulturpåverkad med bl.a. mycket vit sötväppling. Söderut mot motorbanan blir gräsvegetationen tätare. Som helhet är trädan ett värdefullt objekt.

G. Vid infarten till motorcrossbanan

Ett fint litet område med många trevliga sandarter, bl.a. sandnejlika, tofsäxing och hedblomster. Området utnyttjas väl mest som P-plats vid tävlingar. Bör inte klippas som gräsmatta i framtiden.

H. Ripa motorcrossbana

Området med motorbanan upptas mest av ruderatbetonade vallar med uppkörd sand och slitna gräsytor, och ser mest ut som en stor sandtäckt. Även om man kan finna en del intressanta arter som hedblomster, grådådra, sandglim och mursenap i området är det av föga intresse som trädesmark.

I. Strax S motorcrossbanan

Trots mycket hedblomster och pukvete ger den betade trädan ett skräpigt intryck i öster med bl.a. mycket vit sötväppling. I de centrala delarna finns många kaninhål som skapar öppna sandytor. Mot väster blir trädan mycket finare med en mycket mager hed dominerad av rödven och bergsyra med inslag av hedblomster och borsttåtel. Som helhet är objektet av intresse.

J. SV motorcrossbanan

Ganska fin träda dominerad av mager gräshed. En del finare sandarter, men exempelvis inte så mycket hedblomster. Mycket väl hävdad av nötboskap.

K. SV motorcrossbanan

Fin liten sandmark med glesa tallar, som inte verkar hävdad de senaste åren. Här växer bl.a. dvärgseradella. Bör i framtiden betas om värdena ska bestå.

L. SV motorcrossbanan

Fin, välhävdad träda dominerad av kortsnaggad gräshed. Dock inte så mycket av ”exklusiva” sandarter, men som helhet ett intressant objekt.

M. Kring modellflygplatsen

Ohävdad träda med ganska tät vegetation i öster som dock blir bättre i väster. Modellflygplatsen utgörs av klippt gräsmatta. I sydväst mycket kaninhål och mera gles vegetation. Den södra delen av objektet ger ett ganska skräpigt och ”tuvigt” intryck. I objektet finns en hel del spridda ex av hedblomster och norr om modellflygplatsen växer ett rikt bestånd av fältsippa. Området borde dock hävdas om det ska ha något större värde för framtiden.

N. Strax O militärförråden

Litet ohävdad område med bl.a. par bestånd av sandnejlika och sparsamt med tofsäxing. För drygt 10 år sedan fanns i området mycket rikligt med tofsäxing, men sedan dess har området vuxit igen och tofsäxing har tillsammans med flera andra intressantare sandarter gått kraftigt tillbaka. Objektet som fortfarande hyser både sandnejlika och tofsäxing, borde vara ett lämpligt restaureringsobjekt.

O. Strax S militärförråden

Ohävdad träda med unga, planterade tallar. En hel del sandarter som hedblomster och grusviva men av föga intresse p.g.a. den trista och till synes onödiga planteringen av tall.

P. Ripa by i NV

Kulturpåverkad träda med många triviala arter. Av föga intresse.

Q. NV Ripa, mellan tallskogen och folkkracebanan

Ganska fin träda med en del fina sandarter som hedblomster, sandglim, grusviva och grådådra. Trädan är dock ohävdad och har en relativt tät gräsvegetation som dock ännu inte blivit så hög. Om objektet ska kunna behålla eller öka sitt värde, måste den i framtiden hävdas.

R. Folkkracebanan

Ganska fin sandvegetation på ”innerplan”. Ytorna slås då och då. Ruderatbetonad vegetation på vallarna kring banan. Utmed markvägen SO-NV folkkracebanan växer rikligt med sandnejlika, tofsäxing, grådådra och sandglim utmed en sträcka på flera 100 meter.

S. NV folkkracebanan

Betad vallodling utan större värde (åtminstone ännu).

T. V folkkracebanan

Betad vallodling utan större värde (åtminstone ännu). Måste ha varit uppodlad nyligen.

U. V Ripa

Välhävdad gräshed med en hel del fina sandarter som hedblomster, grusviva, grådådra och sandglim, men mestadels tät grässvål och relativt gles av de mera exklusiva sandarterna. Dock ett värdefullt objekt.

V. V Ripa

Välhävdad, stor träda med många fina sandarter. Hedblomster dominerar i de centrala delarna av trädan, men finns spridd över stora delar. Ganska stora partier upptas av en artfattig

gräshed. På mindre partier växer tofsäxing relativt rikligt. Utmed markvägen i söder finns flera bestånd av sandnejlika. Sammantaget en stor och mycket värdefull träda.

W. V Ripa, nära Helgeå

En åker som inte är i odling i år (kvarstående råg), helt dominerad av stillfrö. Här växer även rikligt med grusviva, sandglim och sanddådra. Skulle säkert kunna utvecklas till ett värdefullt objekt om det lades i mera permanent träda.

X. V Ripa

Välhävdad, mycket fin träda med enorma mängder med hedblomster i den östra delen. Många fina sandarter, bl.a. ganska rikligt med tofsäxing i den sydvästra delen. Ett värdefullt objekt.

Y. V Ripa

Värdefull, välhävdad träda med bl. a. mycket hedblomster. Sparsamt med sandnejlika i den nordvästra kanten mot markvägen. Relativt tät gräsvegetation över stora ytor men som helhet ett värdefullt objekt.

Z. SV Ripa

Ny ohävdad träda med ganska många fina sandarter. Vacker blomning av sandvita och oxtunga. Kan säkert utvecklas till en värdefull träda men måste i så fall hävdas i framtiden.

ZA. SV Ripa

Igenväxande, ohävdad träda/kulturbetesmark med tät gräsvegetation och många triviala ogräs- och vallarter. Kan lämpligen odlas upp för att sedan läggas i träda följt av återupptaget bete. Stängslet mot vägen obrukbart. Objektet har idag föga värde.

Klassning av de enskilda objekten på Ripa Sandar

- Klass 1. Mycket värdefullt objekt.
Skyddsvärt
- Klass 2. Värdefullt objekt.
- Klass 3. Objekt av mindre intresse i
dagsläget.
- Klass 4. Objekt av föga intresse i
dagsläget.

